

ΜΑΘΑΙΝΩ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΤΑΣΗ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΟΡΟΥΣ ΤΗΣ

➤ Τι είναι πρόταση;

Πρόταση είναι μια οργανωμένη ομάδα λέξεων που έχει ολοκληρωμένο νόημα.

➔ Ο μαθητής ανοίγει το βιβλίο.

➤ Ποιοι είναι οι κύριοι όροι της πρότασης;

Το **υποκείμενο** και το **κατηγορημα**

Υποκείμενο (Υ) είναι αυτό για το οποίο γίνεται λόγος στην πρόταση, είναι αυτό που ενεργεί, που παθαίνει κάτι ή βρίσκεται σε μια κατάσταση, μπαίνει πάντα σε **ονομαστική** και το βρίσκουμε ρωτώντας με το **ποιος-ποια-ποιο**.

➔ Ο μαθητής ανοίγει το βιβλίο.

Ποιος ανοίγει το βιβλίο; Ο μαθητής = Υποκείμενο

Κατηγορημα είναι το **ρήμα** της πρότασης αλλά και οι λέξεις που το συνοδεύουν. (**P ή P+A ή P+K**)

➔ Ο μαθητής ανοίγει το βιβλίο.

Ανοίγει (ρήμα) + το βιβλίο (οι λέξεις που συνοδεύουν το ρήμα)
= Κατηγορημα

➤ Ποιες λέξεις συνοδεύουν το ρήμα της πρότασης;

Το **αντικείμενο** ή το **κατηγορούμενο**

Αντικείμενο (Α) είναι το όνομα στο οποίο μεταβαίνει η ενέργεια του υποκειμένου, μπαίνει συνήθως σε **αιτιατική** ή σε **γενική** και το βρίσκω ρωτώντας με το **τι**.

➔ Ο μαθητής ανοίγει το βιβλίο.

Τι ανοίγει ο μαθητής; Το βιβλίο = Αντικείμενο.

Στο βιβλίο πηγαίνει – μεταβαίνει η ενέργεια του μαθητή.

Κατηγορούμενο (Κ) είναι η λέξη που δίνει στο υποκείμενο μια ιδιότητα, μπαίνει πάντα σε **ονομαστική** και το βρίσκουμε ρωτώντας με το **τι**.

➔ Η Μαρία είναι μαθήτρια.

Τι είναι η Μαρία; Μαθήτρια = Κατηγορούμενο

Το υποκείμενο, η Μαρία, έχει την ιδιότητα της μαθήτριας.

ΜΑΘΑΙΝΩ ΑΚΟΜΑ

➤ Ποια πρόταση λέγεται απλή;

Απλή πρόταση λέγεται η πρόταση που αποτελείται **μόνο** από τους **κύριους όρους**. Δεν μπορώ να αφαιρέσω τίποτα.

➔ Ο μαθητής ανοίγει το βιβλίο.

Δεν μπορώ να αφαιρέσω καμία λέξη από την πρόταση, γιατί αυτές που θα μείνουν δε θα βγάζουν σωστό νόημα.

➤ Ποια πρόταση λέγεται επαυξημένη;

Επαυξημένη πρόταση λέγεται η πρόταση στην οποία υπάρχουν **συμπληρώματα** των κύριων όρων.

➔ Ο διευθυντής της εταιρείας είναι **εξαιρετικό** άτομο.

➤ Ποια πρόταση λέγεται ελλειπτική;

Ελλειπτική πρόταση λέγεται η πρόταση από την οποία **λείπουν** ένας ή περισσότεροι **όροι**.

➔ Για πού;

➤ Ποια ρήματα λέγονται μεταβατικά και ποια αμετάβατα;

Μεταβατικά λέγονται τα ρήματα που **συντάσσονται** με **αντικείμενο** μιας και μεταβαίνει η ενέργεια του υποκειμένου.

➔ Ο κηπουρός κλαδεύει τις τριανταφυλλιές.

Αμετάβατα λέγονται τα ρήματα που **δεν έχουν αντικείμενο**.

➔ Ο θεατής γελάει.

Η ενέργεια του υποκειμένου δεν μεταβαίνει – δεν πάει πουθενά.

➤ Ποια ρήματα λέγονται συνδετικά;

Συνδετικά λέγονται τα ρήματα που **συνδέουν** το **υποκείμενο** με το **κατηγορούμενο**.

➔ Ο Δημήτρης είναι αθλητής.

Το υποκείμενο, ο Δημήτρης, έχει την ιδιότητα του αθλητή.

Τα πιο συνηθισμένα συνδετικά ρήματα είναι τα εξής: **είμαι, γίνομαι, φαίνομαι, λέγομαι, ονομάζομαι, γεννιέμαι, παρουσιάζομαι, ορκίζομαι, εκλέγομαι, σπουδάζω.**